

Complexnummer: 508185

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Hofwijck

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

508184, 508186, 508187, 508188

Woonplaats

Voorburg

Gemeente

Leidschendam-Voorburg

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

Westeinde 2 A, 2275 AD te Voorburg

Complexomschrijving

HISTORISCHE BUITENPLAATS HOFWIJCK

Deels in structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), OPGANG MET BRUG EN KEERMUUR (3), POORTGEBOUW (4). De historische buitenplaats Hofwijck is gelegen aan de Vliet binnen de bebouwde kom van Voorburg grenzend aan het spoor Den Haag - Utrecht. In 1639 kocht Constantijn Huygens een perceel grond grenzend aan de Vliet met de bedoeling daar een buitenhuis te bouwen. Geïnspireerd door de beschrijving van een villa-suburbania door de klassieke schrijver Vitruvius ontwierp Huygens, in samenwerking met de architect Jacob van Campen, een streng classicistische aanleg geproportioneerd naar de verhoudingen van het menselijk lichaam en gebaseerd op wiskundige beginselen. Tussen 1641 en 1642 werd de bouw van het huis door Pieter Post uitgevoerd. Op een ets uit 1653 is de symmetrische en rechte lijnige aanleg van de tuin te zien. De overtuin, aan de overzijde van de 'heerwegh' (Westeinde) werd in 1642 aangekocht en ingericht als parkbos. Nadat het goed in 1750 uit het familiebezit werd onttrokken, ging het door verkoop in verschillende handen over. In 1837 werd de buitenplaats in drieën gedeeld en in afzonderlijke delen verkocht. Aan het eind van de negentiende eeuw werd een deel van de grond door de gemeente onteigend voor de aanleg van de spoorbaan Den Haag - Utrecht. In 1914 kwam het goed in het bezit van de Vereniging Hofwijck (opgericht in 1913), die het huis in verschillende fasen in de zeventiende-eeuwse staat terugbracht. Het huis is thans in gebruik als Huygensmuseum. Het overgebleven deel van de tuin is naar de zeventiende-eeuwse structuur opnieuw aangelegd met herplant conform de ideeën van Huygens. De voormalige overtuin is thans in gebruik als stationsplein (en als zodanig niet binnen de omgrenzing opgenomen) waarbij de zeventiende-eeuwse structuur in de vorm van waterbassins en bomenrijen is teruggebracht.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven. De omgrenzing wordt bepaald door het Westeinde, het talud van de spoorbaan Den Haag - Utrecht, de Vliet en de Hofwijckstraat.

Waardering:

De HISTORISCHE BUITENPLAATS is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang: - vanwege het gaaf bewaarde hoofdgebouw dat een representatief voorbeeld is van het 17de-eeuwse classicisme; - als goed voorbeeld van een door de klassieke schrijver Vitruvius beschreven villa-suburbana; - vanwege de 17de-eeuwse ruimte-indeling van het interieur; - vanwege de deels bewaard gebleven en deels in structuur terug gebrachte historische tuin- en parkaanleg in geometrische stijl uit het midden van de 17de-eeuw; - als inspiratiebron van het door Constantijn Huygens geschreven gedicht 'Hofwijck' (1650-1651) dat aan de buitenplaats is gewijd.

Monumentnummer*: 508184

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	04 november 2002
Kadaster deel/nr	82967/39

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Voorburg	Leidschendam-Voorburg	Zuid-Holland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Voorburg	F			7850

Omschrijving**

Omschrijving

HOOFDGEBOUW (Hofwijck). Tussen 1641 en 1642 door Pieter Post gebouwd paviljoenvormig huis naar ontwerp van Constantijn Huygens met medewerking van Jacob van Campen. Het geheel omgrachte, vierkante bouwlichaam is opgetrokken uit baksteen en bestaat uit drie bouwlagen onder een met leien gedekt tentdak. Het dak wordt bekroond door een vierkant gemetselde schoorsteen waarop een ijzeren windveer staat. In het midden van ieder dakschild een dakkapel bekroond met een driehoekig fronton. Gelijkwaardige behandeling van alle vier de gevelzijden. De regelmatige gevelindeling wordt bepaald door drie traveeën die zijn opgebouwd uit drie vensters: bolkozijn met luiken, kruiskozijn met halve luiken en een bolkozijn met luiken. In de twee zijgevels en de achtergevel wordt de middelste travee gevormd door grisaille-schilderingen waarop een nis met imitatie-beeldhouwwerk staat afgebeeld. In de voorgevel zijn de grisailles aan weerszijde van de middelste travee (ingangspartij) aangebracht. De schilderwerken zijn bij de restauratie van 1954-'55 opnieuw vervaardigd door Pol Dom. Centraal in de voorgevel de ingangspartij gevat in een natuurstenen rechte omlijsting bekroond door een driehoekig fronton en een natuurstenen decoratiestuk bestaande uit een wapenschild geflankeerd door festoenen. Daarboven een bolkozijn met luiken. Onder de ingangspartij een waterpoort. In het INTERIEUR is de zeventiende-eeuwse ruimte-indeling van belang. Restauraties in 1912-'1915, 1926-'27 (door H. van der Kloot Meyburg) en 1954-'55 (door Ir. L. van der Kloot Meyburg).

Waardering

HOOFDGEBOUW van algemeen belang: - vanwege de architectonische, paviljoenvormige opzet die een representatief voorbeeld is van het 17de-eeuwse classicisme en een belangrijke inspiratiebron vormde van de 17de-eeuwse Hollands-classicistische bouwkunst; - vanwege de kenmerkende ligging binnen de tuinaanleg; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Kasteel, buitenplaats

Landhuis

Monumentnummer*: 508186

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	04 november 2002
Kadaster deel/nr	82967/35

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Voorburg	Leidschendam-Voorburg	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
BY Westeinde 2A, Voorburg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Voorburg	F			8473
Voorburg	F			8633
Voorburg	F			7850
Voorburg	F			4887

Omschrijving**

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Hofwijck. Deels in structuur bewaarde classicistische aanleg uit de tweede kwart van de zeventiende eeuw naar de ideeën van Constantijn Huygens. De aanleg van de buitenplaats is geproportioneerd naar de verhoudingen van het menselijk lichaam en gebaseerd op wiskundige beginselen. De grondvorm van de aanleg wordt bepaald door rechthoeken en vierkanten waar het huis als onderdeel in is opgenomen. De zeventiende-eeuwse structuur van de aanleg wordt bepaald door de loodrecht op het huis staande as thans gevormd door een brede waterloop en een vierkant voorplein, de omgrachting van het huis met aan weerskanten een eiland.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats van algemeen belang: - vanwege de deels bewaard gebleven en deels in structuur terug gebrachte historische tuin- en parkaanleg in classicistische stijl uit het midden van de 17de-eeuw; - als inspiratiebron van het door Constantijn Huygens geschreven gedicht 'Hofwijck' (1650-1651) dat aan de buitenplaats is gewijd; - in samenhang met het schrijven van Huygens; - vanwege het belang van de aanleg voor de geschiedenis van de tuin- en landschapsarchitectuur; - vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Historische aanleg

Monumentnummer*: 508187

Status rijksmonument
Inschrijving register* 04 november 2002
Kadaster deel/nr 82967/32

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Voorburg Leidschendam-Voorburg Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
BY Westeinde 2A, Voorburg

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Apartement aanduiding Grondperceel
Voorburg F 7850

Omschrijving**

Omschrijving

OPGANG MET BRUG EN KEERMUUR. Tussen het omgrachte huis en het voorplein een achttiende-eeuws bakstenen verbindingselement (opgang) van drie maal drie treden die voor het huis eindigt en overgaat in een brug bestaande uit een loopplank met aan weerskanten een balustrade. De opgang is taludvormig en bestaat uit een lage bakstenen keermuur en een hoger opgetrokken bruggedeelte met in de zijkanten drie Y-vormige muurankers. De keermuur loopt door langs de voorzijde van het voorplein. Aan weerszijden van de opgang een bakstenen balustrade, die versierd is met vier hardstenen beelden van kinderfiguren. Deze putti stellen de vier jaargetijden voor. De beelden zijn bij de restauratie van 1954-'55 door Dirk Bus vervaardigd. De opgang is ontworpen door Constantijn Huygens, deze werd geïnspireerd door de Rialto-brug in Venetië.

Waardering

BRUG MET KEERMUUR van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege zijn architectonische vormgeving naar ontwerp van Huygens; - vanwege de ornamentele waarde; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met andere onderdelen van de aanleg.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Brug(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508188

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	04 november 2002
Kadaster deel/nr	82967/29

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Voorburg	Leidschendam-Voorburg	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Voorburg	F			8602
Voorburg	F			4887

Omschrijving**

Omschrijving

POORTGEBOUW. Op vierkante grondslag gebouwd rood bakstenen poortgebouw met een segmentvormige doorgang onder een topgevel. Het met leien gedekte zadeldak draagt een gemetselde schoorsteen op de nok. Het pand is als conciërgewoning in 1929 door de architect H. van der Kloot Meyburg gebouwd en is thans in gebruik door de Vereniging Hofwijck. Regelmatig ingedeelde voorgevel heeft aan weerszijden van de open doorgang een venster, op de verdieping drie kruiskozijsen en een klein venster in de topgevel. Onder dit laatste venster een hardstenen gevelsteen met de inscriptie 'HOFWIJCK'. De achtergevel kent een gelijke indeling met keldervensters. In de zijgevel (zuidwest) de toegangsdeur met links daarvan een drie horizontale vensters. Onder de daklijst twee vensters. In de zijgevel (noordoost) twee maal twee vierkante vensters en onder de daklijst een dubbel kozijn. Voor het poortgebouw een ommuurd vierkant voorplein met hekwerk. De lage bakstenen muur sluit aan op twee uitstekende hogere muurgedeelten van de voorgevel van het poortgebouw. Het smeedijzeren toegangshek met twee hekvleugels heeft een voor de jaren dertig kenmerkende vormgeving. In de doorgang een dubbel houten hekwerk met beslag. Aan weerskanten van de doorgang een toegangsdeur. Aan de rechter zijde van de deur in de zuidwestgevel een driekoosijn.

Waardering

POORTGEBOUW van algemeen belang: - vanwege de architectonische vormgeving die kenmerkend is voor de jaren dertig; - vanwege de markante ligging aan de entree tot de buitenplaats; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument